

NOTA
ACTIVABELEID

Gemeente Bergen

2011

(RB 14 april 2011)

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van de nota	3
1.3 Beschikbaar stellen kredieten door raad of college	3
1.4 Uitgangspunten	3
1.5 Bijlagen	4
2. ACTIVERING EN WAARDERING	5
2.1 Activering	5
2.1.1 Algemeen	5
2.1.2 Activering immateriële vaste activa	5
2.1.3 Activering materiële vaste activa	6
2.1.4 Activering financiële vaste activa	8
2.1.5 Activeren versus (groot) onderhoud	8
2.1.6 Kleine investeringen	9
2.1.7 Looptijd investeringsbudgetten	9
2.2 Waardering	9
2.2.1 Waardering immateriële en materiële vaste activa	9
2.2.2 Waardering financiële vaste activa	10
3. AFSCHRIJVING	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Wettelijke of andere voorschriften	11
3.3 Afschrijvingsbasis	12
3.3.1 Kostprijs algemeen	12
3.3.2 Bruto- / nettomethode kostprijs	12
3.3.3 Restwaarde	12
3.4 Afschrijvingsmethode	12
3.5 Afschrijvingstermijn	13
3.5.1 Algemeen	13
3.5.2 Afschrijvingstabel	13
3.5.3 Start van de afschrijving	13
4. RENTEBEREKENING	14
5. RECAPITULATIE UITGANGSPUNTEN	15
Bijlage I AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN OBV ECONOMISCHE LEVENSDUUR	17
Bijlage II Voorschriften Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	20
Bijlage III Begrippenlijst	23

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ook de gemeente koopt zaken die meerdere jaren meegaan. Het is dan gebruikelijk dat in de financiële administratie van een bedrijf of in dit geval de gemeente het aankoopbedrag wordt gespreid over de jaren dat zo'n zaak meegaat. Hiervoor zijn regels die opgelegd worden door de Rijksoverheid in de vorm van de wet Besluit Begroting en Verantwoording 2004, maar intern kunnen aanvullende regels worden vastgesteld door het vaststellen van een nota Activabeleid. De regels zijn nodig om ervoor te zorgen dat iedere gemeente en elk jaar opnieuw het spreiden van het aankoopbedrag (activeren en afschrijven) op dezelfde wijze in de administratie wordt verwerkt.

Bij besluit van 25 april 2006 heeft de raad de nota Activabeleid vastgesteld. In die nota is toen informatie gegeven over de nieuwe richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten 2004¹ (vanaf hier: BBV) en zijn er beleidsregels vastgesteld.

Dat deze nota gemaakt en geactualiseerd moet worden is onder andere opgenomen in artikel 10 van de "Financiële verordening volgens artikel 212 gemeente Bergen" (vanaf hier: verordening 212). De nota wordt elke 4 jaar geactualiseerd.

1.2 Doel van de nota

Het doel van deze nota is:

1. Informatie geven over de richtlijnen van het BBV over activabeleid.
2. Beleidsregels vast te stellen over de wijze waarop activa² in de gemeentelijke administratie moeten worden vastgelegd.

1.3 Beschikbaar stellen kredieten door raad of college

In deze nota staan de interne en externe regelgeving voor de administratieve verwerking van investeringen. Voor investeringen worden via de budgetcyclus budgetten beschikbaar gesteld en deze heten kredieten. Als het investeringsbedrag lager is dan € 45.000 is het college bevoegd het krediet zonder raadsbesluit goed te keuren. Dit staat in de door de raad vastgestelde verordening 212 in artikel 7 lid 5a.

De regelgeving in deze nota geldt voor zowel door de raad als door het college vastgestelde kredieten.

1.4 Uitgangspunten

De uitgangspunten in deze nota zijn omkaderd. In een aparte bijlage bij deze nota is een samenvatting van de uitgangspunten opgenomen. Van de uitgangspunten mag door een raadsbesluit worden afgeweken. Hiervoor moet dan een goede onderbouwing worden gegeven in een raadsvoorstel. Dit kan een specifiek voorstel zijn, maar het kan ook via het meerjareninvesteringsplan bij de begroting.

¹ Richtlijnen voor gemeenten en provincies waar de administratie en begroting minimaal aan moeten voldoen.

² Activa zijn goederen/bezittingen die een levensduur hebben die langer dan 1 jaar is.

1.5 Bijlagen

Als bijlagen zijn toegevoegd:

- bijlage 1: afschrijvingstabel
- bijlage 2: relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- bijlage 3: begrippenlijst

Uitgangspunt

Het college is conform de verordening 212 bevoegd kredieten welke niet zijn opgenomen in de begroting, onder de € 45.000 zonder raadsbesluit goed te keuren.

2. ACTIVERING EN WAARDERING

2.1 Activering

2.1.1 Algemeen

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in de administratie werken met een zogenaamd stelsel van baten en lasten. Op het begrotingssaldo van een bepaald boekjaar mogen slechts uitgaven drukken die op dat jaar betrekking hebben. Daarom moeten uitgaven voor zaken met meerjarige levensduur worden “geactiveerd”. Met activeren wordt de waarde van de zaak op de balans gezet. Elk jaar gedurende de levensduur wordt een deel van de waarde ten laste van het begrotingssaldo gebracht. Dit noemen we afschrijven. In deze nota volgt meer uitleg over hoe we afschrijven.

Bij activering draait het dus om de vraag of uitgaven een meerjarige levensduur hebben en in welke gevallen dergelijke uitgaven (moeten / mogen) worden geactiveerd en dus vaste activa zijn.

Op het moment dat een investering is afgeschreven zal dat veelal betekenen dat de investering het jaar daarop ter vervanging op het investeringsplan zal zijn opgevoerd. Vervanging moet echter geen automatisme zijn. Het is heel goed mogelijk dat de investering dan nog wel een tijdje mee kan. Beslist kan worden de vervanging uit te stellen. Dit wordt bekeken bij het controleren van het meerjareninvesteringsplan welke is opgenomen in de perspectiefnota en de begroting (onderdelen van de budgetcyclus). Omgekeerd kan iets natuurlijk ook aan vervanging toe zijn terwijl de investering nog niet geheel afgeschreven is. In dat geval dient de restant boekwaarde afgeboekt te worden bij vervanging.

Uitgangspunten

1. Vervanging van een op het investeringsplan opgenomen investering is geen automatisme. De noodzaak (technisch of economisch) zal aangetoond moeten worden.
2. Bij een noodzakelijke vervanging van een nog niet afgeschreven investering wordt de restant boekwaarde afgeboekt bij vervanging.

In het BBV (artikel 33) wordt bij de vaste activa onderscheid gemaakt in immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa.

Dit onderscheid is van belang bij de beantwoording van de vraag of bepaalde uitgaven al dan niet mogen/moeten worden geactiveerd.

2.1.2 Activering immateriële vaste activa

In artikel 34 van het BBV worden deze gedefinieerd als:

1. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio (zie hierna);
2. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

ad 1 Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio

Het disagio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. In het BBV is bepaald dat een lening voor het totaalbedrag van de aangegane schuld moet worden gewaardeerd. Het verschil tussen het schuldbedrag en het door de geldgever verstrekte bedrag – het disagio – kan naar keuze al dan niet worden geactiveerd.

Als het disagio wordt geactiveerd, vindt afschrijving plaats conform art. 64, lid 5 BBV waarin is bepaald dat de afschrijvingsduur van dergelijke kosten maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.

Uitgangspunt

De kosten van het sluiten van geldleningen en disagio worden geactiveerd en afgeschreven over een termijn die maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.

ad 2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden op grond van het BBV als immateriële activa aangemerkt. Voorbeelden van dit soort kosten zijn haalbaarheidsonderzoeken, kosten van deskundigen die diverse alternatieven uitwerken. Het zijn kosten die gemaakt worden voordat een definitieve keuze is gemaakt voor een bepaalde investering.

Vorbereidende kosten zoals bestek gereedmaken van een bepaalde investering vallen dus niet onder kosten voor onderzoek en ontwikkeling.

Deze kosten worden afzonderlijk verantwoord en maken geen onderdeel meer uit van de uiteindelijke investering.

Op grond van het BBV (artikel 60) mogen deze kosten alleen worden geactiveerd, als aan de volgende vier voorwaarden wordt voldaan:

1. de gemeente heeft de intentie om het actief te gebruiken of te verkopen;
2. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
3. het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
4. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan is de maximaal toegestane afschrijvingstermijn voor deze immateriële activa 5 jaar.

Als niet aan de hiervoor genoemde verplicht gestelde voorwaarden wordt voldaan mogen de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor plannen dus niet worden geactiveerd maar moeten deze in één keer ten laste van het begrotingssaldo worden gebracht.

Uitgangspunt

Kosten van onderzoek en ontwikkeling mogen alleen worden geactiveerd en in maximaal 5 jaar worden afgeschreven indien aan de voorwaarden van art. 60 BBV is voldaan. Wij doen dit niet en brengen het altijd in een keer ten laste van het begrotingssaldo.

2.1.3 Activering materiële vaste activa

Voor het al dan niet mogen/moeten activeren, wordt in het BBV bij de materiële vaste activa onderscheid gemaakt in:

1. investeringen met een economisch nut;
2. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
3. gronden die in erfpacht zijn uitgegeven.

ad 1. investeringen met een economisch nut

In artikel 59, lid 2 van het BBV staat dat investeringen in zaken die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen economisch nut hebben. In de nota van toelichting op het BBV wordt daarover opgemerkt dat een deel van gemeentelijke investeringen een economische waarde heeft omdat:

- gemeenten prijzen en tarieven voor diensten kunnen vragen (bijvoorbeeld voor een zwembad en de riolering) waardoor deze investeringen (tenminste gedeeltelijk) rendabel kunnen zijn;
- investeringen verkocht kunnen worden (bijvoorbeeld een woning, gebouw of auto, maar ook software vallen hier onder).

Dat een gemeente ervoor kan kiezen ergens geen of geen kostendekkend tarief voor te heffen, maakt niets uit voor de vraag of een actief economisch nut heeft. Dit geldt ook voor

de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil verkopen. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben; er is immers een markt voor gebouwen.

In artikel 59, lid 1 van het BBV staat dat alle investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd;

In artikel 59, lid 3 van het BBV is op het verplicht activeren van investeringen met een economisch nut een uitzondering gemaakt voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde (bijv. schilderijen); die mogen namelijk niet worden geactiveerd.

Uitgangspunt

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Uitgaven voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd.

Ad 2. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

In artikel 59, lid 4 van het BBV staat dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut mogen worden geactiveerd. Investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte zijn bijvoorbeeld investeringen in wegen, bruggen en plantsoenen. Uit de toelichting op dit artikel blijkt overigens dat het BBV er de voorkeur aan geeft om dergelijke investeringen in het geheel niet te activeren, maar ineens ten laste te brengen van het begrotingssaldo. Omdat veel gemeenten dergelijke voorzieningen dan niet zouden kunnen realiseren, omdat het begrotingssaldo niet toereikend is om deze lasten in één keer te nemen, mogen ze wel geactiveerd worden volgens het BBV.

Gelet op de begrotingsomvang van onze gemeente is het noodzakelijk dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Op basis van de nu bekende begroting is de verwachting is dat dit de komende 4 jaren zo zal blijven.

Ondanks dat we besluiten deze investeringen te activeren, kan het zijn dat er ruimte in de begroting beschikbaar is om een incidentele investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut in één keer ten laste te brengen van het begrotingssaldo. Om in dit soort situaties slagvaardig te kunnen handelen, wordt het uitgangspunt gelijk aan de stelling van de BBV. Het uitgangspunt wordt in principe niet activeren, maar als de begrotingsomvang activeren noodzakelijk maakt, doen we dit wel. Een voorbeeld van een situatie is de aanleg van een speelplaats voor gehandicapten. Hiervoor is budget beschikbaar via het WMO stimuleringsfonds. Om de investering in deze speelplaats in één keer ten laste van het WMO-budget te kunnen brengen en de aanleg niet door het gemeentelijk besluitvormingsproces te vertragen, is het nodig het uitgangspunt als genoemd vast te stellen.

Voor het al dan niet activeren van (groot) onderhoud wordt verwezen naar paragraaf 2.1.5.

Uitgangspunt

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden in principe niet geactiveerd. Als de begrotingsomvang activeren noodzakelijk maakt, wordt dit wel gedaan. Het activeren van deze investeringen is terug te vinden in het meerjareninvesteringsplan bij de begroting.

Ad 3. gronden die in erfpacht zijn uitgegeven

De gronden die in erfpacht zijn uitgegeven worden afzonderlijk geregistreerd in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Uitgangspunt

De gronden die in erfpacht zijn uitgegeven worden afzonderlijk geregistreerd in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven.

2.1.4 Activering financiële vaste activa

Het BBV (artikel 36) verstaat hieronder:

1. kapitaalverstrekkingen aan:
 - a. deelnemingen;
 - b. gemeenschappelijke regelingen;
 - c. overige verbonden partijen;
2. leningen aan:
 - a. woningbouwcorporaties;
 - b. deelnemingen;
 - c. overige verbonden partijen;
3. overige langlopende geldleningen;
4. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
5. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Ad 1 t/m 4

De onder deze punten genoemde zaken moeten, gezien de aard daarvan, altijd worden geactiveerd.

Ad 5

Een voorbeeld van de onder dit punt genoemde activa is een bijdrage-ineens van de gemeente in de kosten van een clubgebouw. In het BBV (artikel 61) staat dat deze uitgaven mogen worden geactiveerd als aan de volgende vier voorwaarden wordt voldaan:

- a. er is sprake van een investering door een derde;
- b. de investering draagt bij aan de publieke taak;
- c. de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op activa die samenhangen met de investering.

Uitgangspunt

1. Financiële vaste activa worden geactiveerd.
2. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de in artikel 61 BBV genoemde voorwaarden wordt voldaan.

2.1.5 Activeren versus (groot) onderhoud

Bij onderhoud kennen we het volgende onderscheid:

1. klein onderhoud

Klein onderhoud keert jaarlijks terug en mag niet worden geactiveerd.

2. groot onderhoud

Bij groot onderhoud gaat het om zaken die één keer in de zoveel jaar moeten gebeuren en waarbij niet de levensduur van de te onderhouden zaak wordt verlengd.

Voorbeelden daarvan zijn het volledig herbestraten van een weg en het (buiten)schilderwerk van een gebouw. Ook dit soort lasten mag niet worden geactiveerd. De keuze bestaat hierbij uit dekking van de kosten via een budget of via de vorming van een voorziening. Bij een voorziening is een beheersplan dat periodiek (gebruikelijk is elke 4 jaar) wordt geactualiseerd, vereist.

3. vervangingen en reconstructies

Voor reconstructies en vervangingen geldt hetzelfde als een nieuwe investering.

Uitgangspunten

1. Alleen de kosten van nieuwe investeringen en het compleet vervangen van bestaande investeringen worden geactiveerd;
2. In de periodiek te actualiseren beheerplannen wordt duidelijk aangegeven:
 - a) wat onder klein onderhoud wordt verstaan en het jaarlijks daarvoor beschikbare budget wordt daarop afgestemd;
 - b) wat onder groot onderhoud wordt verstaan en de kosten worden gedekt via een budget of ten laste van een vooraf gevormde voorziening.

2.1.6 Kleine investeringen

Uitgaven die voldoen aan alle voorwaarden om te activeren, maar geen grote omvang hebben, worden om praktische redenen direct in het jaar van aanschaf of vervaardiging ten laste van het begrotingssaldo gebracht. Dit voorkomt allerlei administratieve handelingen en vergroot de overzichtelijkheid van de investeringsstaat. Voorgesteld wordt het minimumbedrag voor te activeren investeringen te stellen op € 10.000.

Let op: wanneer een enkele aanschaf minder bedraagt dan € 10.000 (bijv. een PC) maar als gevolg van het aantal aanschaffingen (bijv. 30 PC's) de investering het bedrag van € 10.000 overschrijdt, wordt deze investering wel geactiveerd.

Uitgangspunt

Enkelvoudige investeringen tot € 10.000 worden niet geactiveerd. Als door het aantal gelijke aanschaffingen de totale investering boven de € 10.000 komt, wordt er wel geactiveerd.

2.1.7 Looptijd investeringsbudgetten

Kredieten³ worden niet altijd uitgegeven in het jaar waarin ze zijn goedgekeurd door B&W dan wel de raad. Die kredieten lopen dus over de jaargrens heen. Om stuwmeren van investeringen te voorkomen, is het gewenst daar grenzen aan te stellen. Via de tweemaandelijksse investeringsrapportage aan het college, moeten de budgethouders informatie verstrekken over de voortgang van de investeringskredieten. Aan de hand van die informatie worden de eventuele financiële gevolgen van veranderingen in het investeringsschema gerapporteerd in de budgetcyclus. Uitgangspunt hierbij is dat een investeringskrediet maximaal 2 jaar volgend op het jaar van voteren mag worden doorgeschoven naar een volgend jaar. Als er geen zicht is op besteding wordt het krediet afgevoerd. Uitzonderingen hierop moeten door de budgethouder tijdig aan het college worden voorgelegd. Het college is bevoegd om te beslissen dat een investering langer dan 2 jaar wordt doorschoven.

Uitgangspunt

Kredieten moeten worden aangewend binnen 2 jaar na het jaar waarin het krediet is goedgekeurd door B&W dan wel de raad. Uitzonderingen moeten tijdig aan het college worden voorgelegd. Het college is bevoegd om te beslissen dat een investering langer dan 2 jaar wordt doorschoven. Via de tweemaandelijksse investeringsrapportages wordt de directie en/of college over de voortgang van de investeringskredieten geïnformeerd. De eventuele financiële gevolgen worden gerapporteerd in de budgetcyclus.

2.2 Waardering

2.2.1 Waardering immateriële en materiële vaste activa

Voor de waardering van immateriële en materiële vaste activa gelden dezelfde regels.

³ Kredieten zijn budgetten voor investeringen/zaken die moeten worden geactiveerd.

In het BBV (artikel 63, lid 1) is opgenomen dat activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs of de vervaardigingprijs (uitleg volgt hieronder) verminderd met afschrijvingen. Artikel 63, lid 4 staat dat voor in erfpacht uitgegeven gronden de uitgifteprijs van eerste uitgifte de verkrijgingprijs is. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen de registratiewaarde.

De definities van de verkrijging- en vervaardigingprijs zijn volgens het BBV:

- de verkrijgingprijs bestaat uit de inkoopprijs (exclusief compensabele BTW) en de bijkomende kosten.
- de vervaardigingprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, zoals kosten van besteksgereed maken. In de vervaardigingprijs kunnen ook worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van dat actief wordt gewerkt.

Het is toegestaan om, behalve de directe kosten zoals leveringen door derden en de kostprijs van bijvoorbeeld in te brengen eigen grond, ook personeels-, overhead⁴- en rentelasten in de vervaardigingprijs op te nemen zolang ze direct zijn toe te rekenen aan de betreffende vaste activa.

In onze gemeente worden geen personeelskosten en dergelijke toegerekend aan de investeringen. Deze kosten worden gezien als reguliere werkzaamheden en komen ten laste van het begrotingssaldo. Advieskosten van deskundigen worden apart gefactureerd en komen wel ten laste van het investeringskrediet.

Uitgangspunt

Voor de waardering van een investering geldt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Aan investeringen wordt geen rente toegerekend met uitzondering van investeringen in grondexploitaties.

2.2.2 Waardering financiële vaste activa

In het BBV staat dat alle financiële activa, met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden (zie paragraaf 2.1.4 punt 5), tegen de nominale⁵ waarde moeten worden gewaardeerd en op de balans worden opgenomen. Voor de bijdragen aan activa in eigendom van derden geldt dat deze tegen de historische⁶ kostprijs worden gewaardeerd.

Uitgangspunt

Met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden, worden alle financiële activa tegen de nominale waarde gewaardeerd en op de balans opgenomen.

⁴ Overhead zijn kosten als computers, kantoormeubels, huisvesting etc.

⁵ Nominale waarde is de waarde vermeld op het waardepapier

⁶ Historische kostprijs is de prijs die ergens voor is betaald

3. AFSCHRIJVING

3.1 Algemeen

Afschrijving is het in de begroting en administratie laten zien van de waardevermindering van een zaak die meerdere jaren meegaat. De afschrijving op de investering komt ten laste van het begrotingssaldo. Op deze manier wordt ook het meerjarig nut van de investering in de begroting en administratie zichtbaar en wordt er gereserveerd voor vervanging.

Of er mag worden afgeschreven en wat de hoogte van de jaarlijkse afschrijving is, wordt bepaald door het volgende:

1. wettelijke of andere voorschriften;
2. de afschrijvingsbasis;
3. de verwachte restwaarde;
4. de afschrijvingsmethode;
5. de afschrijvingstermijn.

3.2 Wettelijke of andere voorschriften

In artikel 64 van het BBV staan de volgende algemene regels voor afschrijvingen:

1. afschrijven doen we onafhankelijk van het begrotingssaldo (uitzondering hieronder);
2. alleen goed gemotiveerd mag de afschrijving in een volgend jaar worden gewijzigd; in dat geval geldt de wijziging voor de totale looptijd van de afschrijving;
3. op vaste activa dat een aantal jaren meegaat wordt afgeschreven op basis van die jaren.

In artikel 64, lid 4 van het BBV staat als uitzondering op bovenstaande, dat op vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut wel extra, dus afhankelijk van het begrotingssaldo mag worden afgeschreven. Maar omdat dit een zogenaamde evenwichtige bestendige financiële gedragslijn verstoort, doen we dit niet.

Uitgangspunt

Op activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut wordt niet extra afgeschreven.

Verder schrijft het BBV voor dat:

1. de afschrijvingstermijn van kosten voor het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio (zie uitleg bij 2.1.2) maximaal gelijk mag zijn aan de looptijd van de nieuw af te sluiten lening (artikel 64, lid 5);
2. de afschrijvingstermijn van kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief ten hoogste vijf jaar mag zijn (artikel 64, lid 6);
3. verwachte definitieve waardeverminderingen van vaste activa onafhankelijk van het begrotingssaldo worden afgeboekt (in artikel 65, lid 1);
4. een actief dat buiten gebruik wordt gesteld maar niet verkocht, op dat moment moet worden afgewaardeerd, dus vervroegd afgeschreven, als de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 65, lid 3).

Tenslotte staat in het BBV dat niet wordt afgeschreven op gronden en terreinen omdat deze geen beperkte gebruiksduur hebben. Dit geldt niet voor ondergronden zoals van wegen, fietspaden en dergelijke.

Uitgangspunt

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven met uitzondering van de ondergrond van wegen, fietspaden en dergelijke.

3.3 Afschrijvingsbasis

3.3.1 *Kostprijs algemeen*

Investerings (activa) worden afgeschreven op basis van:

1. de historische kostprijs;
2. de vervangingswaarde;
3. de actuele waarde.

In het BBV (artikel 63, lid 1) is verplicht dat investeringen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs, dus de werkelijke verkrijging- of vervaardigingsprijs.

3.3.2 *Bruto- / nettomethode kostprijs*

Bij investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mogen zowel bijdragen van derden als reserves in mindering op de investeringen worden gebracht.

Bij investeringen met een economisch nut mogen alleen de van derden verkregen bijdrage(n) in mindering worden gebracht. Benutting van bestemmingsreserves kan alleen door jaarlijks de kapitaallasten van de betreffende investering ten laste van die reserve te brengen.

Bijdragen van derden zijn bijvoorbeeld subsidies.

Uitgangspunten

Er wordt afgeschreven op basis van de historische kostprijs en:

1. bij activa met een economisch nut worden alleen eventuele bijdragen van derden in mindering gebracht en;
2. bij activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen eventuele bijdragen van derden **en** eventuele reserves (geheel of gedeeltelijk) in mindering worden gebracht.

3.3.3 *Restwaarde*

Bij gemeenten is het niet gebruikelijk om bij het bepalen van de hoogte van de afschrijving rekening te houden met een in te schatten restwaarde aan het einde van de gebruiksduur. Bij inruil of verkoop wordt een restwaarde⁷ als een incidentele inkomst verantwoord.

Uitgangspunten

1. Bij het bepalen van de hoogte van de afschrijving wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde;
2. Een eventuele restwaarde (zie voetnoot 7) van een buiten gebruik te stellen actief zal als een incidentele bate ten gunste van het begrotingssaldo worden verantwoord.

3.4 Afschrijvingsmethode

In artikel 51 van het BBV staat onder andere dat "In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methode de afschrijvingen worden berekend."

Het BBV laat de gemeenten vrij in de keuze van afschrijvingsmethodiek.

De meest voorkomende afschrijvingsmethoden zijn:

1. lineaire afschrijving, dat is afschrijven met een vast bedrag per jaar. Bij deze methode blijven de afschrijvingslasten gelijk, terwijl de rentelasten en daardoor de totale kapitaallasten in de loop van de gebruiksperiode geleidelijk afnemen;

⁷ Restwaarde is hier niet hetzelfde als restant boekwaarde. Bij verkoop is de restant boekwaarde een last (afschrijving ineens is dan noodzakelijk). De restwaarde die hier bedoeld wordt is de waarde die de zaak nog heeft bij verkoop of inruil ondanks dat de zaak volledig is afgeschreven.

2. afschrijving op basis van annuïteiten, de jaarlijkse last van rente en aflossing samen is gelijk.

In onze gemeente wordt afgeschreven volgens de lineaire methode.

Uitgangspunt

Alle vaste activa worden afgeschreven met de lineaire methode.

3.5 Afschrijvingstermijn

3.5.1 Algemeen

De afschrijvingstermijn wordt bepaald door de gebruiksduur. De gebruiksduur is de economische levensduur. Deze moet niet worden verward met de technische levensduur.

De economische levensduur wordt bepaald door de totale kosten (vooral afschrijvingen en onderhoud) van het huidige en het nieuwe actief. Als het nieuwe actief zou leiden tot lagere kosten, dan is vervanging economisch zinvol.

De technische levensduur is de termijn gedurende welke het actief kan worden gebruikt.

3.5.2 Afschrijvingstabel

Bij de afschrijvingstermijnen in de afschrijvingstabel, zie bijlage I, is rekening gehouden met alles wat in deze nota is opgenomen. Deze tabel is van toepassing op investeringen die vanaf 2010 worden gepleegd.

3.5.3 Start van de afschrijving

Omdat via afschrijving de (ingeschatte) waardevermindering tot uitdrukking wordt gebracht, is het niet juist om al af te schrijven als het actief nog niet beschikbaar is. Daarom wordt voorgesteld om voor het eerst af te schrijven in het jaar nadat het actief is opgeleverd.

Uitgangspunten

1. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de economische levensduur;
2. In principe worden de in de afschrijvingstabel vermelde afschrijvingstermijnen gehanteerd. In het meerjareninvesteringsplan staan de definitieve termijnen;
3. Het eerste jaar waarover wordt afgeschreven is het jaar volgend op het jaar van gereedkomen.

4. RENTEBEREKENING

De kapitaallasten bestaan uit afschrijving en rente. Voor de berekening van het rentebedrag wordt een rekenrente bepaald. Deze is voor de begroting en verantwoording hetzelfde. De rekenrente ook wel omslagrente genoemd wordt bepaald door de rente die aan de eigen financieringsmiddelen (reserves) wordt toegerekend, de rente op aangetrokken leningen en de toekomstverwachting van de renteontwikkeling in de komende jaren.

Het verschil tussen de werkelijk betaalde rentekosten over onze geldleningen en de toegerekende/omgeslagen rente over onze investeringen/uitstaande geldleningen wordt als calculatieverschil verantwoord ten laste/ten gunste van functie 914.

De toe te rekenen rente is gebaseerd op de gemiddelde boekwaarde van de investeringen per begin van de maand.

Investeringen die gedaan zijn in de vorm van aan derden verstrekte leningen dragen hetzelfde rentepercentage als het percentage van de betreffende leningsovereenkomst. Een eventueel ander uitgangspunt zal gemotiveerd worden aangegeven en aan de raad worden voorgelegd.

Uitgangspunten

1. De rekenrente ook wel omslagrente genoemd wordt bepaald door de rente die aan de eigen financieringsmiddelen (reserves) wordt toegerekend, de rente op aangetrokken leningen en de toekomstverwachting van de renteontwikkeling in de komende jaren;
2. De te berekenen rente wordt gebaseerd op de gemiddelde boekwaarde van de investering per begin van de maand;
3. Het begrote omslagpercentage geldt tevens voor de verantwoording;
4. Verschillen tussen het toegepaste omslagpercentage en de werkelijke rentekosten worden als calculatieverschil verantwoord ten laste / bate van functie 914;
5. Voor rentetoerekeningen voor investeringen in de vorm van aan derden verstrekte geldleningen wordt hetzelfde rentepercentage gehanteerd als genoemd in de leningsovereenkomst.

5. RECAPITULATIE UITGANGSPUNTEN

Hoofdstuk 1. Inleiding

1. Het college is conform de verordening 212 bevoegd kredieten welke niet zijn opgenomen in de begroting, onder de € 45.000 zonder raadsbesluit goed te keuren.

Hoofdstuk 2. Activering en waardering

1. Vervanging van een op het investeringsplan opgenomen investering is geen automatisme. De noodzaak (technisch of economisch) zal aangetoond moeten worden.
2. Bij een noodzakelijke vervanging van een nog niet afgeschreven investering wordt de restant boekwaarde afgeboekt bij vervanging.
3. De kosten van het sluiten van geldleningen en disagio worden geactiveerd en afgeschreven over een termijn die maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.
4. Kosten van onderzoek en ontwikkeling mogen alleen worden geactiveerd en in maximaal 5 jaar worden afgeschreven indien aan de voorwaarden van art. 60 BBV is voldaan. Wij doen dit niet en brengen het altijd in een keer ten laste van het begrotingssaldo.
5. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
6. Uitgaven voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd.
7. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden in principe niet geactiveerd. Als de begrotingsomvang activeren noodzakelijk maakt, wordt dit wel gedaan. Het activeren van deze investeringen is terug te vinden in het meerjareninvesteringsplan bij de begroting.
8. De gronden die in erfpacht zijn uitgegeven worden afzonderlijk geregistreerd in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven.
9. Financiële vaste activa worden geactiveerd.
10. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de in artikel 61 BBV genoemde voorwaarden wordt voldaan.
11. Alleen de kosten van nieuwe investeringen en het compleet vervangen van bestaande investeringen worden geactiveerd.
12. In de periodiek te actualiseren beheerplannen wordt duidelijk aangegeven:
 - wat onder klein onderhoud wordt verstaan en het jaarlijks daarvoor beschikbare budget wordt daarop afgestemd.
 - wat onder groot onderhoud wordt verstaan en de kosten worden gedekt via een budget of ten laste van een vooraf gevormde voorziening.
13. Enkelvoudige investeringen tot € 10.000 worden niet geactiveerd. Als door het aantal gelijke aanschaffingen de totale investering boven de € 10.000 komt, wordt er wel geactiveerd.
14. Kredieten moeten worden aangewend binnen 2 jaar na het jaar waarin het krediet is goedgekeurd door B&W dan wel de raad. Uitzonderingen moeten tijdig aan het college worden voorgelegd. Het college is bevoegd om te beslissen dat een investering langer dan 2 jaar wordt doorschoven. Via de tweemaandelijksse investeringsrapportages wordt de directie en/of college over de voortgang van de investeringskredieten geïnformeerd. De eventuele financiële gevolgen worden gerapporteerd in de budgetcyclus.
15. Voor de waardering van een investering geldt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Aan investeringen wordt geen rente toegerekend met uitzondering van investeringen in grondexploitaties.
16. Met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden, worden alle financiële activa tegen de nominale waarde gewaardeerd en op de balans opgenomen.

Hoofdstuk 3. Afschrijving

1. Op activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut wordt niet extra afgeschreven.
2. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven met uitzondering van de ondergrond van wegen, fietspaden en dergelijke
3. Er wordt afgeschreven op basis van de historische kostprijs en:
 - bij activa met een economisch nut kunnen alleen eventuele bijdragen van derden in mindering worden gebracht en;
 - bij activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen eventuele bijdragen van derden **en** eventuele reserves (geheel of gedeeltelijk) in mindering worden gebracht.
4. Bij het bepalen van de hoogte van de afschrijving wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde;
5. Een eventuele restwaarde van een buiten gebruik te stellen actief zal als een incidentele bate ten gunste van het begrotingssaldo worden verantwoord.
6. Alle vaste activa worden afgeschreven met de lineaire methode.
7. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de economische levensduur;
8. In principe worden de in de afschrijvingstabel vermelde afschrijvingstermijnen gehanteerd. In het meerjareninvesteringsplan staan de definitieve termijnen;
9. Het eerste jaar waarover wordt afgeschreven is het jaar volgend op het jaar van gereedkomen.

Hoofdstuk 4. Renteberekening

1. Voor de berekening van de rentecomponent van de kapitaallasten wordt een rekenrente gehanteerd, die mede afhankelijk is van de rente die aan de eigen financieringsmiddelen wordt toegerekend, de rente op bestaande leningen en de rentevisie voor de komende jaren;
2. De te berekenen rente wordt gebaseerd op de gemiddelde boekwaarde van de investering per begin van de maand;
3. Het begrote omslagpercentage geldt tevens voor de verantwoording;
4. Verschillen tussen het toegepaste omslagpercentage en de werkelijke rentekosten worden als calculatieverschil verantwoord ten laste / bate van functie 914;
5. Voor rentetoerekeningen voor investeringen in de vorm van aan derden verstrekte geldleningen wordt hetzelfde rentepercentage gehanteerd als genoemd in de leningsovereenkomst.

Bijlage I AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN OBV ECONOMISCHE LEVENSDUUR

Investerings > € 10.000	Afschrijvings- termijn
1. Immateriële activa	
<i>a. kosten geldleningen en disagio</i>	Maximaal de looptijd van de lening
<i>b. kosten van onderzoek en ontwikkeling</i>	max. 5 jaar
2. Materiële vaste activa	
<i>a. gronden en terreinen</i>	n.v.t.
<i>b. Gebouwen:</i> - permanente bebouwing - semi-permanente bebouwing - renovatie-investeringen	40 jaar 20 jaar 20 jaar
<i>c. Installaties gebouwen:</i> - Liften - CV - Electronische installaties - Energiebesparende maatregelen/klimaatbeheersing - Luidklokken/carillons	20 jaar 20 jaar 10 jaar 10 jaar 10 jaar
<i>d. Inrichting gebouwen:</i> - Meubilair en stoffering - Telecommunicatie - Paternosterkast	10 jaar 5 jaar 15 jaar
<i>e. Automatisering:</i> - Bekabeling - Hardware : pc' s - Hardware : overig - Software	10 jaar 4 jaar 5 jaar 3 jaar
<i>f. Kunstwerken</i>	10 jaar
<i>g. Aanleg riolen:</i> - Riolering (drukriolering/persleiding) - Aanleg IBA's (individuele behandeling afvalwatersysteem) - Bergbezinkbassin (bouwkundig) - Elektrisch/mechanisch gedeelte gemalen en bergbezinkbassins - Gemalen (bouwkundige voorzieningen)	60 jaar 60 jaar 45 jaar 15 jaar 45 jaar
<i>h. Kopieer- en drukkamer:</i> - Kopieermachines - Snijmachines - Bindmachines - Papiervernietiger	7 jaar 10 jaar 5 jaar 5 jaar
<i>i. Keukenapparatuur</i>	10 jaar
<i>j. Aanleg wegen:</i> - Wegen, fietspaden, parkeerplaatsen 1e aanleg - Wegen, fietspaden, parkeerplaatsen reconstructies - Verkeersmaatregelen (reconstructies) - Verlichting - Aluminium masten - Stalen masten - Armatuuren - Verkeerslichten - Regeltechniek verkeerslichten	40 jaar 25 jaar 25 jaar 25 jaar 25 jaar 40 jaar 20 jaar 20 jaar 10 jaar

- Groenvoorzieningen (1 ^e aanleg)	20 jaar
- Reconstructie groenvoorzieningen	10 jaar
<i>k. Overig wegmeubilair:</i>	
- Abri's	15 jaar
- Verkeersborden	10 jaar
- Parkeermeters, -automaat	15 jaar
- Speeltoestellen	10 jaar
- Overig wegmeubilair	20 jaar
<i>l. Bruggen:</i>	40 jaar
<i>m. Tractie en aanverwante materialen:</i>	
- Vrachtwagens	10 jaar
- Tractoren :	
* klein tot 40 pk	10 jaar
* groot vanaf 40 pk	8 jaar
- Pick-ups	7 jaar
- Aanhangwagens	10 jaar
- Sneeuwplougen	7 jaar
- Maaimachines	6 jaar
- Zoutstrooiers	10 jaar
- (Motor)walsen	10 jaar
- Schuil / toiletwagens	15 jaar
- Hogedrukspuit	6 jaar
- Dranghekken	10 jaar
- Verkeerstellers	10 jaar
- Veegmachines	6 jaar
- Landmeetkundige apparatuur	10 jaar
- Tekentechnische apparatuur	10 jaar
- Waterpasinstrument	10 jaar
- Overige hulpmiddelen	5 jaar
- Dienstauto's	10 jaar
<i>n. Brandweer</i>	
- Slangengoot	25 jaar
- Afperspomp	20 jaar
- Droogkast	15 jaar
- Slangenoprolautomaat	25 jaar
- Aggregaten	15 jaar
- Verbindingsmiddelen	5 jaar
- Vervoermiddelen / brandspuiten	15 jaar
- Herinrichting, idem	10 jaar
- Persluchttoestellen	10 jaar
- Persluchtflessen	20 jaar
- Testbank perslucht	15 jaar
- Metalen aanrecht	15 jaar
- Persluchtcompressor	15 jaar
- Reiniger	15 jaar
- Bewegingsmelders	10 jaar
- Helmen	10 jaar
- Gelaatstukken	5 jaar
- Valbeveiliging	7 jaar
- Uitrustkleding	8 jaar
- Chemicaliënkleeding	8 jaar
- Straalpijpen	15 jaar
- Slangen	16 jaar
- Dompelpompen	15 jaar

- Lekdichtkussen	10 jaar
- Hefkussens	10 jaar
- Hydraulisch redgereedschap	10 jaar
- Motorkettingzagen	10 jaar
- Brommers (brandweer)	7 jaar
<i>o. Reddingsbrigade</i>	
- Redgereedschap VRB	8 jaar
- Buitenboordmotoren VRB	4 jaar
- Motorvoertuigen VRB	5 jaar
- Rubberboten	8 jaar
- Polyester vletten (boten)	15 jaar
<i>p. Onderwijs:</i>	
- Gebouwen	40 jaar
- Leerpakketten	10 jaar
- Meubilair en overige inrichting	20 jaar
- Reconstructies	20 jaar
- Noodlokalen	15 jaar
<i>q. Sportaccommodaties:</i>	
- Grasvelden	15 jaar
- Kunstgrasvelden:	
- 1 ^e aanleg	25 jaar
- renovatie toplaag	12 jaar
- Tennisbanen	25 jaar
- Beplanting	20 jaar
- Bomen	25 jaar
- Beregening	15 jaar
- Drainage	25 jaar
- Veldverlichting	30 jaar
- Afrastering / veldmeubilair	30 jaar
- Sporthallen en clubgebouwen (kleedlokalen, kantine)	(zie gebouwen)
<i>r. Reiniging:</i>	
- Containers en dergelijke	10 jaar
- Milieustraat	15 jaar
<i>s. Begraafplaatsen:</i>	
- Gebouwen (aula=s/wachtruimten)	40 jaar
- Uitbreiding / aanleg	40 jaar
- Urntuin	40 jaar
- Facilitaire voorzieningen; graflijten en dergelijke	15 jaar
<i>t. Burgerzaken:</i>	
- Stemmachines	5 / 10 jaar
- Legesmachine	10 jaar
2. Financiële vaste activa	
<i>a. Kapitaalverstrekingen etc.</i>	n.v.t.
<i>b. Leningen woningcorporaties en overige langlopende leningen</i>	n.v.t.
<i>c. Deelnemingen</i>	n.v.t.
<i>d. Bijdragen aan activa van derden</i>	Afhankelijk van activa

Bijlage II Voorschriften Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In deze bijlage zijn de relevante artikelen met betrekking tot activabeleid uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgenomen. Verder schrijft de commissie BBV (beheerder van de BBV) regelmatig notities met uitleg van de artikelen in het BBV. Ook deze zijn geraadpleegd voor het schrijven van deze nota.

Voorgescreven balansindeling

Artikel 31

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de provincie onderscheidenlijk gemeente al dan niet duurzaam te dienen.

Artikel 33

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor bepaald actief.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. woningbouwcorporaties;
 2. deelnemingen;
 3. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Balanstoelichting

Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. gronden en terreinen;
 - b. woonruimten;
 - c. bedrijfsgebouwen;
 - d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - e. vervoermiddelen;
 - f. machines, apparaten en installaties;
 - g. overige materiële vaste activa.
2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
 - a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de investeringen of desinvesteringen;
 - c. de afschrijvingen;
 - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Waardering, activeren en afschrijven

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.
4. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investeringen

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.

3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waarde verminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bijlage III Begrippenlijst

Activa	Alle geld, waardepapier, vorderingen, materiële en immateriële goederen, die een op geld waardeerbare waarde vertegenwoordigen.
Activa (vaste)	Voor lange(re) tijd vastgelegde vermogensbestanddelen, zoals gebouwen, gronden, machines, verstrekte langlopende leningen, deelnemingen.
Activa (immateriële)	Immateriële activa zijn geactiveerde waardebestanddelen, die niet de vorm hebben van een (eigen) tastbaar actief. Voorbeelden daarvan zijn: <ul style="list-style-type: none">- geactiveerde uitgaven wegens verstrekte subsidie in de aankoopkosten van een landgoed door een natuurbeschermingsorganisatie;- geactiveerde uitgaven ter verbetering van de effectiviteit van de organisatie op lange termijn (reorganisatiekosten);- geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling;- geactiveerde kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De afschrijving wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste van het begrotingsaldo gebracht.
Afschrijving (lineair)	Dit is het systeem waarbij jaarlijks een gelijk bedrag op de boekwaarde van een actief wordt afgeschreven. Hierbij verminderen de kapitaalslasten door een jaarlijks minder wordende rente. Hierdoor ontstaat jaarlijks een budgettaire ruimte ter dekking van bijvoorbeeld de stijgende onderhoudskosten van het betreffende actief, voor nieuw beleid of voor nieuwe investeringen.
Afschrijving (annuïteit)	Het afschrijvingsbedrag neemt jaarlijks toe met hetzelfde bedrag als waarmee de rentelast afneemt. De totale kapitaalslast blijft gedurende de gehele afschrijvingsperiode gelijk.
Annuïteiten	Vaste sommen die een geldnemer jaarlijks betaalt ter voldoening van zijn schuld, waarin begrepen is de rente en de aflossing. Door de aflossing wordt de rente over het schuldrestant in een volgend jaar minder en neemt het aanvankelijk geringe aflossingsdeel daardoor elk jaar toe.
Balans	Op te stellen totaaloverzicht van activa en passiva (respectievelijk bezittingen versus schulden en eigen vermogen). Is het sluitstuk van de financiële administratie over een bepaalde periode en geeft de vermogenssituatie weer. De omvang van het gepresenteerde vermogen wordt beïnvloed door de gehanteerde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten (stelsel van)	Verantwoording volgens het Besluit begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies waarbij alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Dit in tegenstelling tot het kasstelsel van de rijksbegroting waarbij alleen feitelijke ontvangsten en uitgaven in het betreffende begrotingsjaar worden verantwoord.
Bespaarde rente	Bespaarde rentelasten die het gevolg zijn van het feit dat investeringsuitgaven niet met geleend geld maar met eigen middelen (reserves) zijn gefinancierd. De bespaarde rente maakt deel uit van het renteresultaat. De bespaarde rente kan (gedeeltelijk) worden toegevoegd aan de reserves, die tot de bespaarde rente hebben geleid.
Boekwaarde	Betreft de administratieve (dus nog niet afgeschreven) restwaarde van vaste activa die eerder middels een investering zijn aangeschaft.
Boekwinst	Een boekwinst treedt op zodra bij verkoop van een activum (bezit) de opbrengst groter is dan de boekwaarde.
Budget	Een bedrag voor geraamde kosten en/of opbrengsten. Vaak een onderdeel van de begroting.
Disagio	Dit is het verschil tussen het hogere bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan - de nominale waarde - en het lagere bedrag dat de geldnemer ontvangt. Disagio dient ter correctie van het ten opzichte van de marktrente te laag vastgestelde rentepercentage (Agio is tegenovergestelde).
Erfpacht	Het zakelijk recht om het volle genot van een onroerend goed te hebben tegen betaling van een doorgaans jaarlijkse geldsom (canon).
Exploitatielasten	Deze betreffen jaarlijks terugkerende lasten zoals salaris- en onderhoudskosten, bijdragen aan derden, rente- en afschrijvingslasten en dergelijke.
Exploitatierekening	In de exploitatierekening staan alle baten en lasten die betrekking hebben op een verslagperiode.
Interest	Zie: rente
Investering	Een uitgave voor een goed of object met een gebruiksduur langer dan een jaar. Investerings worden over het algemeen geactiveerd op de balans, de hieruit voortvloeiende jaarlijkse kapitaallasten drukken op de exploitatierekening.

Investeringschema	Schema (plan) van verwachte investeringen voor een komende periode(n), en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten en eventueel andere lasten.
Investerings- en fin-staat	Een vanaf 1995 verplicht bij de begroting te overleggen overzicht van reeds gedane en voorgenomen investeringen. De staat geeft tevens aan wat de verhouding is tussen de financieringsmiddelen en de investeringen.
Jaarrekening	Jaarlijks over het afgelopen boekjaar op te stellen financieel document dat bestaat uit de exploitatierekening (overzicht van baten en lasten), de bijbehorende balans en de diverse voorgeschreven bijlagen. Via de jaarrekening legt het bestuur verantwoording af over het door haar gevoerde beleid en financieel beheer.
Kapitaallasten	De som van de jaarlijks terugkerende afschrijvingen en rentelasten met betrekking tot investeringen in activa en het daarvoor aangetrokken vreemd vermogen. De kapitaallasten komen ten laste van de exploitatierekening.
Krediet	Wettig verkregen toestemming van bevoegd gezag tot het doen van uitgaven en genereren van inkomsten.
Omslagrente	Een gehanteerde rekenrente voor het ter beschikking stellen van middelen (vermogen) uit het leningfonds aan diensten.
Passiva	De op de creditzijde van de balans opgenomen posten wegens eigen kapitaal, reserves en schulden aan derden. Tevens wordt aangegeven op welke wijze de op de balans voorkomende activa zijn gefinancierd.
Rente	Vergoeding voor het uitlenen van geld. Bij verschillende financieringsvormen kan een ander rentepercentage gelden. Het percentage is afhankelijk van de marktsituatie, geboden zekerheden, looptijd en aanzien van de lener.
Rente-omslag berekening	Berekeningsmethodiek ter bepaling van het zgn. rente-omslagpercentage.
Rente-omslag percentage	Het gemiddelde rentepercentage dat wordt toegerekend over de boekwaarde van het geïnvesteerd kapitaal.
Renteresultaat	Het (netto-)renteresultaat is het saldo van rentebaten en -lasten inclusief bespaarde rente in enig dienstjaar. Een deel daarvan wordt toegevoegd aan de reservemiddelen waarmee de rente is verdiend; het restant wordt aangemerkt als algemeen dekkingsmiddel.
Vervangingsinvestering	Na verloop van tijd is een investeringsgoed verouderd en/of onbruikbaar, waarna het meestal vervangen moet

	worden. In dat geval spreekt men van een vervangingsinvestering.
Vervangingswaarde	Het bedrag dat besteed zou moeten worden indien tot vervanging zou worden overgegaan door middel van de aanschaf van een goed, dat in economisch opzicht een betekenis heeft gelijk aan het te vervangen goed. De BBV staan het hanteren van de vervangingswaarde als waarderingsgrondslag niet toe.
Voorziening	<p>Betreft een afgezonderd deel van het eigen vermogen wegens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijk is te schatten; - op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten; - kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt mits deze hun oorsprong vinden in het lopende of een voorafgaand jaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal jaren. <p>Voorzieningen moeten dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn in beginsel niet toegestaan. Mutaties in voorzieningen vloeien uitsluitend voort uit aanpassing aan het nieuw noodzakelijk geachte niveau daarvan.</p>
Waarderingsgrondslag	De uitgangspunten die bij het opstellen van een jaarrekening of een andere financiële verantwoording zijn gehanteerd.